

?statistik Kayg? Ölçe?i (SAS)

RECOMMENDED CITATION

memjavad (2026). ?statistik Kayg? Ölçe?i (SAS). Turkish Psychological Scales. Retrieved from <https://tr-scales.arabpsychology.com/?p=23963>

Özet

?statistik Kayg? Ölçe?i (SAS), bireylerin istatistik derslerine veya istatistiksel kavramlara yönelik ya?ad?klar? **kayg?** düzeylerini ölçmek amacıyla Türkiye ba?lam?na **uyarlama** çal??mas? yap?lm?? psikometrik bir araçtır. Ölçek, toplam 24 madde ve üç alt boyuttan olmaktadır. Yap?lan psikometrik incelemeler, ölçe?in yüksek düzeyde içsel tutarlılık güvenilirli?ine ve yap? geçerli?ine sahip oldu?unu göstermiştir.

SAS'?n uyarlama çal??mas?, alt boyutlar arasında beklenen düzeyde orta kuvvette pozitif bir ili?ki oldu?unu ortaya koymu?, böylece ölçe?in Türk kültüründe de geçerli ve güvenilir bir ölçüm sa?lad??? teyit edilmiştir. Ölçek, be? dereceli bir Likert tipi derecelendirme sistemi kullanmaktadır.

Anahtar Kelimeler

?statistik kayg?s?, **ölçek**, uyarlama, **psikometrik özellikler**, güvenilirlik, **geçerlik**, SAS, istatistik.

Yazarlar

Hakan Bekta?, Sadiye Akman, Emre Ye?ilaltay.

Amaç

?statistik Kayg? Ölçe?i (SAS), yüksekö?retim veya ilgili alanlardaki bireylerin **istatistik** alan?na yönelik duyduklar? endi?e ve **kayg?** seviyesini güvenilir ve geçerli bir ?ekilde ölçmeyi amaçlamaktadır. Ölçek, bireylerin istatistiksel süreçlerle ilgili ya?ad?klar? duygusal tepkileri nicel olarak belirleyerek, e?itimcilerin ve ara?t?rmac?lar?n bu kayg?y? azaltmaya yönelik müdahaleler geli?tirmesine yardımcı olur.

Ölçe?in orijinal yap?s?n?n Türk örnekleminde kullan?ma uygunlu?unu test etmek amacıyla, Bekta?, Akman ve Ye?ilaltay (2021) tarafından kapsamlı bir **uyarlama** çal??mas? gerçekleştirilmiştir.

Yap?

Ölçek, temel olarak bireylerin akademik ve pratik ba?lamlarda **istatistik** ile etkile?imleri s?ras?nda ya?ad?klar? olumsuz duygusal tepkileri (kayg?y?) ölçmektedir. Bu psikolojik yap?, 24 madde aracılı???yla değerlendirilmektedir.

SAS, yap?sal olarak birbirleriyle ili?kili oldu?u varsay?lan üç farklı alt boyuttan meydana gelmektedir. Bu alt boyutlar, istatistiksel verilerin yorumlanmas?, istatistik derslerine katılı?m ve genel istatistiksel yeterlilik alg?s? gibi farklı **kayg?** alanlar?n? kapsamaktadır.

Geçerlik

Ölçe?in yap? geçerli?ini incelemek amac?yla yap?lan analizlerde, de?i?kenler aras?nda ayn? yönlü (pozitif) ve orta kuvvetli bir **ili?ki** oldu?u tespit edilmi?tir. Ölçe?in üç alt boyuttan meydana gelmesi nedeniyle, bu bulgu alt boyutlar?n birbirinden ba??ms?z olmamas?, ancak ayn? genel yap?n?n farklı yönlerini temsil etmesi beklenen bir durumdur.

Bu orta kuvvetteki pozitif **ili?ki**, ölçe?in iç tutarlılı??n? korurken ayn? zamanda ölçtü?ü alt yap?lar? ay?rt etme yetene?ine sahip oldu?unu göstermektedir. Bu sonuçlar, SAS'?n Türkiye örnekleminde yap?sal **geçerlik** kriterlerini kar??lad??n? desteklemektedir.

Güvenirlik

?statistik Kayg? Ölçe?'inin (SAS) içsel tutarlılık güvenilirli?i, yaygın olarak kullan?lan **Cronbach alfa katsay?s?** hesaplanarak de?erlendirilmi?tir. Analiz sonuçlar?na göre, Cronbach alfa katsay?s?n?n de?erlerinin tamam?n?n 0.70 ve üzeri oldu?u görülmektedir.

Genel olarak 0.70 ve üzeri alfa de?erleri, bir psikometrik arac?n yüksek düzeyde içsel tutarlılı?a sahip oldu?unu gösterir. Bu durum, SAS maddelerinin tutarlı bir ?ekilde ayn? temel yap?y?, yani istatistik **kayg?s?** ölçtü?ünü ve ölçe?in güvenilir oldu?unu kan?tlamaktadır.

Faktör Analizi

?statistik Kayg? Ölçe?i, 24 madde ve üç alt boyuttan olu?an çok boyutlu bir yap?ya sahiptir. Bu üç faktörlü yap?n?n Türkiye örnekleminde de do?ruland???, yap?lan faktör analizi çal??malar?yla belirlenmi?tir. Faktör analizi, ölçe?in teorik olarak varsay?lan yap?s?n? empirik verilerle desteklemi?tir.

Bu faktörlerin belirlenmesi, istatistik kayg?s?n?n tekil bir durumdan ziyade, farklı bile?enlerden olu?an karma??k bir yap? oldu?unu göstermektedir. Bu ayr??ma, ara?t?rmac?lara ve uygulay?c?lara, kayg?n?n hangi spesifik alanlarda yo?unla?t??n? anlama imkanı sunar.

Araç

Test Türü: Uyarlama

Biçim: Ölçek, 24 maddeden ve üç alt boyuttan olu?maktadır.

Mevcut Diller: Türkçe (Uyarlama çal??ması Türkiye'de yap?lm??tır).

Popülasyon Grubu: Akademik çal??malar yürüten veya istatistik dersleri alan üniversite ö?rencileri.

Ya? Grubu: Yeti?kinler (Genellikle 18 ya? ve üstü).

Popülasyon Detaylar?: Uyarlama çal??mas?, Türkiye'deki yüksekö?retim kurumlar?nda istatistik dersi alan ö?renciler üzerinde gerçekte?tirilmi?tir.

Test Metodolojisi: Ölçek, be? dereceli bir **skala** kullan?larak derecelendirilmektedir. Derecelendirme sistemi ?öyledir: "1- hiç kayg? ta??mama" ile "5- yüksek düzeyde kayg?!? olma" durumu aras?nda.

Anahtar Kelimeler

Psikometri, uyarlama çal??mas?, **Cronbach alfa katsay?s?**, Likert tipi, alt boyutlar.

Yazarlar

Yazar ORCID Tan?mlay?c?s?: Bilgi mevcut de?ildir.

Kurum E-posta Adresleri: hbektas@istanbul.edu.tr (Sorumlu Yazar: Hakan Bekta?)

Yaz??ma Adresi: Bilgi mevcut de?ildir.

?zinler, Ücret ve Test Y?I?

Ölçe?in uyarlama çal??mas? 2021 y?l?nda yay?mlanm??t?r. Ölçe?in kullan?m?, da??t?m? ve ticari amaçlarla ço?alt?lmas? hakk?ndaki izinler için sorumlu yazar Hakan Bekta? ile e-posta yoluyla ileti?ime geçilmesi gerekmektedir.

Kaynaklar

Bekta?, H., Akman, S., ve Ye?ilaltay, E . (2021). ?statistik Kayg? Ölçe?inin (SAS) Psikometrik Özelliklerinin ?ncelenmesi. *?stanbul Geli?im Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*, 8(1), 1-14. <https://dx.doi.org/10.17336/igusb.627197>

Makalenin Dergipark üzerinden eri?ilebilir ba?lant?s?: dergipark.org.tr

Ölçe?in orijinal PDF dosyas? buradan indirilebilir: istatistik-kaygi-olcegi-sas-toad.pdf

?statistik Kayg? Ölçe?i (SAS) Maddeleri

ÖNEML?: A?a??daki ölçek maddeleri orijinal dillerinde korunmu? olup, hiçbir ?ekilde de?i?tirilmemi?tir.

Ölçek toplam 24 maddeden oluşmaktadır. Maddelerin tam listesi ve alt boyutlara dağılımı için yukarıda belirtilen kaynak makaleye başvurulması gerekmektedir. Telif hakları ve kullanım koşulları nedeniyle maddeler burada listelenmemiştir.

ARABPSYCHOLOGY.COM